

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Povzetek – Letno poročilo 2013

Evropska agencija
za varnost in zdravje
pri delu

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (agencija) je v težkih gospodarskih razmerah še naprej spodbujala pomen dobro organizirane varnosti in zdravja pri delu s poudarkom na poslovnem vidiku. Nadaljujejo se razprave o naslednji strategiji EU za varnost in zdravje pri delu, agencija pa je zavzela jasno stališče o poti naprej in sprejela nov strateški program za obdobje 2014–2020.

1 Evropska opazovalnica tveganj

Agencija je leta 2013 objavila ugotovitve svojega vodilnega projekta o predvidevanjih (Foresight) iz leta 2012 z naslovom „Zelena delovna mesta ter varnost in zdravje pri delu“, in sicer [glavno poročilo](#) v angleščini in [zbirno poročilo](#) v šestih jezikih. Sledila je objava poročila o [varnosti in zdravju pri delu ter vetrni energiji](#) in e-dejstev o [zelenih gradnjah](#) in [manjših sistemih za uporabo sončne energije](#) ter spremnih kontrolnih seznamov za opredelitev nevarnosti v zvezi z [zelenimi gradnjami](#) in [manjšimi sistemi za uporabo sončne energije](#). Agencija je uvedla tudi novo spletno stran, namenjeno [varnosti in zdravju pri delu na zelenih delovnih mestih](#).

Projekti o predvidevanjih uporabljajo pristop na podlagi scenarijev za opredelitev in predvidevanje nastajajočih tveganj za varnost in zdravje pri delu, ki jih povzročijo tehnološke ali družbene spremembe. Agencija je naročila izdelavo ocenjevalne študije za opredelitev novih in nastajajočih vprašanj, ki bodo najbolj tehtna za proučevanje v naslednji pomembni študiji o predvidevanjih. Naročila je tudi najsodobnejši pregled z naslovom „Sedanja in nastajajoča vprašanja v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu v zdravstvenem sektorju, vključno z oskrbo na domu in skupnostno oskrbo“. Zdravstveno in socialno varstvo je bilo opredeljeno za sektor z velikim zaposlitvenim potencialom, vendar je to v smislu varnosti in zdravja pri delu zanemarjeno področje, kar velja zlasti za oskrbo na domu in skupnostno oskrbo. Ugotovitve te študije bodo objavljene v letu 2014.

Leta 2013 je bilo dokončano pripravljalo delo za drugo izvedbo še enega od vodilnih projektov agencije, in sicer [Evropsko raziskavo podjetij o novih in nastajajočih tveganjih \(ESENER\)](#). To pomembno delo zagotavlja vpogled v način obvladovanja tveganj na delovnem mestu po vsej Evropi. V raziskavo v letu 2014 bodo prvič vključeni mikro podjetja (5–10 zaposlenih) in kmetijski sektor.

Drugo pomembno delo, ki je bilo dokončano v letu 2013, je obsegalo pregled literature z naslovom „[Nova tveganja in trendi v zvezi z varnostjo in zdravjem žensk pri delu](#)“, ki je med drugimi vpogledi zagotovil pomembno posodobitev v zvezi z delom povezanim rakom pri ženskah in s poklicnimi tveganji za žensko reproduktivno zdravje. Pripravljata se najsodobnejše poročilo o vrstah poklicnega raka in poročilo o reproduktivnih tveganjih na delovnem mestu, ki bosta objavljena v letu 2014.

Na konferenci, ki je potekala decembra 2013 v Evropskem parlamentu, so bili predstavljeni predhodni rezultati pomembnega pilotnega projekta z naslovom „Varnejše in bolj zdravo delo pri vseh starostih: varnost in zdravje pri delu glede na staranje delovne sile“. Postopek je bil objavljen na spletišču agencije na začetku leta 2014.

V poročilu agencije iz leta 2013 z naslovom „[Prednostne naloge za raziskave na področju varnosti in zdravja pri delu v Evropi: 2013–2020](#)“ so opredeljene raziskovalne prednostne naloge za zapolnitev

vrzeli v našem znanju v skladu s strategijo Evropa 2020. Agencija bo na tej podlagi pripravila ožji izbor „najpomembnejših prednostnih nalog“ in naročila pripravo dokumentov o stališču v letu 2014.

Nazadnje, nadaljevalo se je delo v zvezi s [projektom OSHwiki](#) agencije v okviru priprav na uradni začetek izvajanja projekta poleti 2014. Skupaj je bilo naročenih, napisanih in odobrenih 121 novih

člankov, pripravljala pa se jih še dodatnih 28. Ta projekt je pritegnil veliko pozornosti na vrhu kampanje „Zdravo delovno okolje“, ki je potekal novembra v Bilbau, vzbudil pa je tudi zanimanje mednarodnih organizacij s področja varnosti in zdravja pri delu.

2 Informacije o delovnem okolju

Pomemben dosežek je bila priprava vodnika po kampanji „[Obvladajmo stres za zdrava delovna mesta!](#)“, ki bo potekala v obdobju 2014–2015. Kampanje so vodilna dejavnost agencije za ozaveščanje in pomemben način za doseg delovnih mest, zlasti tistih v mikro, malih in srednjih podjetjih (MSP). Veliko truda je bilo vložena tudi v pripravo praktičnih informacij za podporo podjetjem, zlasti malim in srednjem podjetjem (MSP), pri obvladovanju psihosocialnih tveganj na delovnem mestu. Pred začetkom evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu oktobra 2014 bo pravočasno objavljen e-vodnik v vseh jezikih EU. Leta 2014 bodo objavljeni tudi dva pomembna pregleda, namenjena izboljšanju našega razumevanja psihosocialnih tveganj, in potencialne strategije za odpravo teh tveganj.

Kampanja 2012–2013 z naslovom „[Partnerstvo za preprečevanje tveganj](#)“ je bila najuspešnejša do zdaj, saj je vključevala več dejavnosti in uradnih partnerjev kot vse dosedanje kampanje. Poleg tega je vključevala pomemben „precedens“. Agencija je junija v Bruslju organizirala zelo uspešno prireditev, ki so jo pripravili partnerji kampanje in se je imenovala „[Primerjava in izmenjava dobre prakse na področju varnosti in zdravja pri delu](#)“. Udeležili so se je strokovnjaki in oblikovalci politik s področja varnosti in zdravja pri delu, da bi si izmenjali pridobljene izkušnje in primere dobre prakse.

Odkar se je začel leta 2011 izvajati projekt [spletno interaktivno orodje za ocenjevanje tveganja \(OiRA\)](#), je ta postal temelj dejavnosti agencije v zvezi z vzpostavljanjem stikov za spodbujanje varnosti in zdravja pri delu na delovnih mestih po vsej Evropi, zlasti v malih in srednjih podjetjih (MSP), ki pomenijo 99 % podjetij in v katerih so viri pogosto omejeni. V letu 2013 je bilo objavljenih devet novih orodij: frizerska orodja za Belgijo (v francoskem in flamskem jeziku) in Portugalsko; špansko orodje za avtošole ter orodje za usnjarske in strojarske delavnice (v katalonskem jeziku); litovsko orodje za avtomehanične delavnice; gostinska orodja za Francijo in Grčijo; latvijsko orodje za pisarniško delo in orodje za zasebna podjetja za varovanje za EU. Razvija se še približno 50 orodij, vzpostavljena pa je bila tudi skupnost OiRA, ki sodeluje pri razvoju in izpopolnjevanju orodij po vsej Evropi. Agencija podpira delo te skupnosti z zagotavljanjem usposabljanja o uporabi generatorja orodij OiRA in službe za pomoč uporabnikom za skupnost OiRA.

Agencija je poleg tega naročila pripravo študije izvedljivosti o spodbujanju in podpiranju obsežne uporabe orodij za izvajanje rešitev v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, ki so v državah članicah že na voljo ali se razvijajo.

Drugi pomembni objavi med letom sta bili poročili z naslovom „[Različne kulture na delu: zagotavljanje varnosti in zdravja z vodenjem in sodelovanjem](#)“ in „[Varnost in zdravje pri delu ter izobraževanje: celostni šolski pristop](#)“.

3 Komunikacija, kampanje in promocije

Kampanja Zdravo delovno okolje 2012–2013 z naslovom „Partnerstvo za preprečevanje tveganj“ je upoštevala dosežke prejšnjega leta. Rekordno število [87 uradnih partnerjev evropske kampanje](#) – podjetij in organizacij iz javnega in zasebnega sektorja iz vse Evrope – je združilo moči z agencijo ter se osredotočilo na izboljšanje varnosti in zdravja na delovnih mestih prek vodilne vloge vodstva in sodelovanja delavcev. V več kot 30 državah so bile organizirane prireditve za ozaveščanje, agencija pa je dala na razpolago večjezično [spletno orodje za pripravo kampanj](#), s katerim lahko vsakdo brez težav organizira svojo kampanjo o varnosti in zdravju. V sodelovanju z irskim predsedstvom Svetu Evropske unije je aprila v Dublinu potekala slovesnost s podelitvijo [priznanj za dobro prakso](#). V okviru evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu, ki je potekal oktobra, je bilo organiziranih na stotine prireditev na nacionalni ravni, na katerih je bila glavna pozornost namenjena usposabljanju in mentorstvu, seminarjem in konferencam ter ozaveščanju o kampanji in njenih sporočilih prek družbenih medijev. Kampanja se je končala novembra z [vrhom kampanje „Zdravo delovno okolje“ v Bilbao](#). Prireditve se je udeležilo približno 300 delegatov, da bi si izmenjali zamisli in pridobljene izkušnje, gradili na dosežkih kampanje in zagotovili, da se bodo dejavnosti preprečevanja tveganj izvajale še dolgo po koncu kampanje.

Medtem ko se je zaključevala kampanja 2012–2013, so že nekaj časa potekale priprave na kampanjo 2014–2015 z naslovom „Obvladajmo stres za zdrava delovna mesta!“. Izdelani so bili načrti, ustvarjene znamke in razvito glavno [promocijsko gradivo](#). Partnerji agencije iz konzorcija Napo so pripravili tudi [film o stresu](#), ki prikazuje priljubljeni lik iz risanke Napo.

Ugotovitve tretje [evropske javnomnenjske raziskave o varnosti in zdravju pri delu](#) so bile objavljene 9. maja, da so sovpadle z dnevom Evrope. Z več kot 16 500 delavci v 31

državah so bili opravljeni pogovori o stresu, povezanem z delom, ter varnosti in zdravju pri delu med starejšimi delavci. Rezultati, o katerih se je v medijih veliko poročalo, so potrdili, da je treba sporočilo kampanje 2014–2015 – da je psihosocialna tveganja mogoče obvladovati enako sistematično kot vse druge težave v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu – širiti po vsej Evropi.

Pilotno se je izvajal portfelj za ozaveščanje za informacijske točke, da bi se spodbujala uporaba orodja OiRA ter njegov privzem med malimi in srednjimi podjetji (MSP). Med letom je bilo organiziranih devet promocijskih seminarjev v Belgiji, na Cipru, v Grčiji (dve povezani srečanja), Latviji (tri povezana srečanja) in Litvi (dve ločeni srečanja).

Agencija je že peto leto zapored podelila [filmsko nagrado Zdravo delovno okolje](#) na mednarodnem filmskem festivalu dokumentarnega in animiranega filma v Leipzigu ([DOK Leipzig](#)). Agencija podpira tudi produkcijo in podnaslavljanje DVD ploščkov zmagovalnega filma, ki se distribuira prek nacionalnih informacijskih točk, in organizira njegove projekcije po vsej Evropi.

V letu 2013 je bil predstavljen novi [film o Napu o zdrskih in spotikih – Napu v... Nič smešnega](#). Pobuda „[Napu za učitelje](#)“ na spletu objavlja vrsto virov, vključno s filmi o Napu, v okviru prizadevanj za „integracijo“ ali vključevanja varnosti in zdravja pri delu v izobraževanje ter osnovanje dobrih navad glede varnosti in zdravja pri otrocih že v zgodnjem otroštvu. Do konca leta 2013 je bil sklop gradiva „Napu za učitelje“ na voljo v 18 jezikih, oglaševalo pa se ga je v 23 državah članicah in državah Evropskega gospodarskega prostora.

Urad za stike z mediji je v letu 2013 spodbujal delo agencije in o njem seznanjal javnost. Okrepilo se je [medijsko partnerstvo kampanje](#), pri čemer je kampanjo 2012–2013 podpiralo 20 medijskih partnerjev v devetih državah članicah. Nov pristop k oglaševanju slovesne podelitve priznanj za dobro prakso je močno povečal prepoznavnost teh priznanj. Nadaljevalo se je preoblikovanje spletišča agencije, ki bo dokončano v letu 2014 ter bo okrepilo položaj agencije kot glavne evropske referenčne točke za informacije v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu. Agencija je v letu 2013 objavila 11 novih poročil in 12 e-dejstev ter vrsto promocijskega in avdiovizualnega gradiva.

V letu 2013 je bilo komunikacijsko partnerstvo agencije z evropsko podjetniško mrežo (EEN) zelo uspešno: nacionalne informacijske točke in ambasadorji mreže EEN za varnost in zdravje pri delu so organizirali 18 nacionalnih partnerskih srečanj za razširjanje informacij na evropska delovna mesta, zlasti tista v malih in srednjih podjetjih (MSP). Zadevna partnerja sta sodelovala tudi pri otvoritvenem priznanju mreže EEN za varnost in zdravje pri delu, ki nagraduje izjemno širjenje sporočil v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu v malih in srednjih podjetjih (MSP). Prvo priznanje je bilo podeljeno novembra v Bilbao na vrhu kampanje „Zdravo delovno okolje“.

4 Mrežno povezovanje in usklajevanje

Izvajanje [večletnega strateškega programa agencije za obdobje 2014–2020](#) bo okrepilo povezave agencije z mrežo informacijskih točk. Izziv v letu 2013 je bil zagotoviti, da je [mreža informacijskih točk](#) kljub težkim gospodarskim razmeram še naprej delovala. Obiski na visoki ravni pripomorejo k ozaveščanju vlad in socialnih partnerjev o pomenu dela informacijskih točk. Agencija se je v letu 2013 odpravila na dva taka obiska, in sicer v Litvo in na Finsko. Na mednarodni ravni je zagotovila podporo Mednarodni organizaciji dela pri organizaciji delavnice usposabljanja za oblikovalce politike s področja varnosti in zdravja pri delu, na kateri je bil predstavljen evropski tristranski model.

Agencija je še naprej pripravljala države kandidatke in potencialne kandidatke na vključitev v evropske dejavnosti varnosti in zdravja pri delu, na primer s spodbujanjem zadevnih držav, naj se pridružijo mreži informacijskih točk in sodelujejo v njenih dejavnostih, prevajanjem in tiskanjem gradiva za kampanje „Zdravo delovno okolje“, razdeljevanjem DVD ploščkov o liku iz risanke Napu in spodbujanjem zadevnih držav, naj se prijavijo na tekmovanje za priznanja za dobro prakso. Zadnja dejavnost se je v letu 2013 izkazala za posebno uspešno, saj je bilo za enega od zmagovalcev razglašeno neko turško podjetje, kar odlično ponazarja učinek, ki ga ima delo agencije.

Urad za zvezo v Bruslju je še naprej opravljal svojo glavno nalogo, in sicer zastopal agencijo in zagotavljal informacije ključnim partnerjem. V letu 2013 je bil še večji poudarek na delu urada v zvezi z evropskim socialnim dialogom v smislu možnosti, da odbori sektorskega socialnega dialoga prispevajo k razvoju orodij za projekt OiRA. Urad je poleg tega za poslance Evropskega parlamenta organiziral uspešen študijski obisk sedeža agencije, med katerim so se lahko ti neposredno bolje seznanili z delom agencije.

Prevod opravil Prevajalski center (CdT, Luksemburg), na podlagi izvirnega angleškega besedila.

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA)

prispeva k oblikovanju varnejšega, bolj zdravega in produktivnejšega evropskega delovnega okolja. Raziskuje, razvija in razširja zanesljive, uravnotežene in nepristranske informacije o varnosti in zdravju pri delu ter organizira vseevropske kampanje, namenjene ozaveščanju o ključnih temah varnosti in zdravja pri delu. Agencija, ki jo je Evropska unija ustanovila leta 1996 in ima sedež v španskem mestu Bilbao, združuje predstavnike Evropske komisije, vlad držav članic, organizacij delodajalcev in delavcev ter vodilne strokovnjake iz vseh držav članic in drugih držav.

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

12 Santiago de Compostela,

E-48003 Bilbao, Španija

Tel. +34944358400

Fax +34944358401

E-naslov: information@osha.europa.eu